

A close-up portrait of a woman with long, straight, light blonde hair and blue eyes. She is smiling slightly and looking directly at the camera. The background is dark and out of focus, with a white vertical shape on the right side.

**‘MIJN
EERSTE LIJK
IS GELUKKIG
VERS’**

**PASCALE
BRUINEN**

BELEVENISSEN VAN EEN VROUWELIJKE OFFICIER VAN JUSTITIE

PASCALE BRUINEN

**‘MIJN EERSTE LIJK IS
GELUKKIG VERS’**

BELEVENISSEN VAN EEN VROUWELIJKE OFFICIER VAN JUSTITIE

De Fontein

Eerste druk januari 2015

Copyright © 2015 Pascale Bruinen
Copyright © 2015 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht
Omslagontwerp Femke den Hertog
Omslagfoto Jacqueline de Haas
Opmaak binnenwerk Hans Gordijn, Baarn
ISBN 978 90 261 3683 2
ISBN e-book 978 90 261 3684 9
NUR 320

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

WOORD VOORAF

Met dit boek wil ik een persoonlijk inkijkje geven in mijn werk. Want officieren van justitie doen zoveel meer dan alleen een straf eisen op zitting. Zo beschrijf ik mijn lotgevallen tijdens bereikbaarheidsdiensten, het doen van huiszoekingen en het bijwonen van een autopsie waarbij eerst volgens Limburgse traditie gezellig een stukje vlaai wordt gegeten.

Daarnaast wil ik de menselijke kant van de openbaar aanklager laten zien. Ik heb ook zo mijn twijfels en emoties, net als ieder ander. Als er zaken spelen waar kinderen bij betrokken zijn, raken die me altijd veel harder omdat ik er niet aan moet denken dat zoiets met mijn eigen kinderen zou kunnen gebeuren. Zo heeft mijn werk niet alleen impact op verdachten en slachtoffers, maar ook op mezelf en mijn gezin.

Verder schrijf ik dit boek ook uit puur eigenbelang. Want schrijven is mijn grote liefde, al voel ik me tegelijkertijd ook kwetsbaar omdat ik als officier van justitie mijn diepste zielenroerselen toevertrouw aan een onbekend publiek. Paulo Coelho had dus gelijk toen hij zei dat schrijven de enige sociaal aanvaarde manier is om je naakt onder de mensen te begeven.

Ten slotte wil ik ook eens een broodnodig tegengeluid laten horen in de kakofonie die strafpleiters al sinds jaar en dag produceren in de media. In deze zin is mijn boek leesvoer voor iedereen die ook eens de opponent van de Hiddema's, Spongs en Ankers wil leren kennen. Want zij komen alleen op voor hun cliënten, maar als officier van justitie vertegenwoordig ik de hele maatschappij.

Ik ben de stem van de hardwerkende middenstander die is bestolen door zijn eigen personeel, van de juwelier die voor de derde achtereenvolgende keer op brute wijze is beroofd en van de kleuter die seksueel is misbruikt door haar vader. Maar ook van de nabestaanden

van iemand die werd doodgereden door een vrachtwagenchauffeur die even niet oplette, van het zwangere meisje dat werd mishandeld door haar vriend en van de bejaarde vrouw die werd verkracht.

Hoogste tijd dus voor een nadere kennismaking met iemand die een gevaarlijke verdachte bij voldoende bewijs eens níét tegen beter weten in probeert vrij te krijgen, maar juist haar uiterste best doet deze achter de tralies te zetten, zodat de samenleving een klein beetje veiliger wordt.

Als lid van het Openbaar Ministerie ben ik ‘een en ondeelbaar’. Als persoon ben ik de som van drie delen.

Magistraat, mens en moeder.

Pascale Bruinen

VERANTWOORDING

Omdat ik als officier van justitie publiekelijk onder een vergrootglas lig en bij mijn doelgroep niet bepaald de populariteitsprijs win, heb ik lang getwijfeld over een parallelle schrijfcarrière. Uiteindelijk hebben mijn schrijfdrang en bijbehorende wens om gelezen te worden het toch gewonnen van mijn angst om anderen deelgenoot te maken van mijn gevoelens. Ik ben een blog met columns begonnen die over alles behalve mijn werk gingen. De positieve reacties die ik na verloop van tijd op mijn blog kreeg, sterkten me in mijn wens om ook over mijn werk te gaan schrijven, met als resultaat een wekelijkse column in het *Algemeen Dagblad*. Deze columns komen terug in dit boek en zijn herkenbaar aan ♣.

Ik heb bewust géén juridisch handboek geschreven maar met het oog op een prettige leesbaarheid de taaie juridische termen juist eenvoudig gehouden.

De noten in de tekst worden verklaard op pagina 345 e.v.

De gebeurtenissen die ik in dit boek beschrijf heb ik zo getrouw mogelijk weergegeven, al heb ik her en der bepaalde details veranderd om herkenning te voorkomen.

Dit boek is op puur persoonlijke titel geschreven. Ik pretendeer dus nadrukkelijk niet dat de standpunten en gevoelens die ik in dit boek benoem ook die zouden zijn van mijn collega-officieren.

1

Hoe het allemaal begint

◆ Er wordt me weleens gevraagd waarom ik officier van justitie ben geworden. Was het misschien mijn roeping om de wereld een stukje veiliger te maken? Of had ik mijn leven lang al van dit mooie ambt gedroomd?

Het eerlijke en ietwat ontluisterende antwoord? Ik ben in dit noble vak gerold dankzij een ordinair sateetje.

Flashback naar de zomer van 1997. Ik ben advocaat en heb me opgegeven voor een golfclinic op de jaarlijkse gezamenlijke sportdag van de balie met de rechtbank en het Openbaar Ministerie. Nadat ik wat halfslachtig gegolfd heb, is het gelukkig tijd voor de inwendige mens. Braaf sluit ik aan in de rij voor het buffet om een saté te bemachtigen. Naast me staat een joviale man. Algauw ontstaat er een gezellig gesprek over koetjes en kalfjes. Na enige tijd wordt duidelijk dat hij de plaatsvervangend hoofdofficier is.

Tegen de tijd dat we de Aziatische lekkernij op een kartonnen bordje hebben geladen en een zitplaats hebben bemachtigd, laat hij zich en passant ontvallen dat er zeer binnenkort vacatures komen voor een beginnend officier van justitie. Net als ik beleefd 'O ja?' wil antwoorden, vraagt hij tot mijn niet geringe verbazing in één moeite door of dit niets voor mij is. Mocht ik interesse hebben, ben ik welkom om eens te komen praten.

Hoewel ik niet naar ander werk op zoek ben, voel ik me wel geleid. Bij het scheiden van onze wegen blijft zijn voorstel latent in mijn gedachten. Een tijdje later besluit ik het voorval te bespreken met mijn zwager, die zelf al jaren voor het Openbaar Ministerie werkt.

Toch nieuwsgierig geworden stel ik hem vragen over de aard van het werk, de officieren, de sfeer en zo meer. De antwoorden bevallen

me wel. Te meer omdat ik als advocaat in veel letselschadezaken al bezig ben met slachtoffers en me realiseer dat ik als officier misschien nog veel meer voor slachtoffers zou kunnen betekenen. Vanaf dat moment is mijn interesse echt gewekt.

Ik besluit de stoute schoenen aan te trekken en nog binnen een acceptabele termijn na het saté-moment (langer wachten en hij zou zich mij niet eens meer herinneren!) contact op te nemen met de plaatsvervangend hoofdofficier.

De rest is geschiedenis.¹ ➔

In 1997 werk ik bij een jong, heel gezellig en kleinschalig advocatenkantoor waar we meer vrienden dan collega's van elkaar zijn. Ons kantoor bestaat uit vier vrouwen en een man. Die laatste is dus de spreekwoordelijke haan in het kippenhok. We werken hard maar hebben samen ook de grootste lol, niet in het minst omdat we soms de gekste dingen meemaken en onze enige man altijd de sappigste en grappigste verhalen uit de mouw kan schudden. Wellicht dat dit ook te maken heeft met het feit dat hij naast juridische ook muzikale talenten bezit omdat hij in een knotsgekke populaire Limburgse dialectband zingt en drumt.²

Als advocaat op dit kantoor heb ik jarenlang veel slachtoffers bijgestaan in letselschadezaken. Onder meer slachtoffers van medische fouten³, verkeers- en bedrijfsongevallen en van misdrijven. Daar heb ik heel veel van geleerd. Vooral wat slachtoffers nu echt belangrijk vinden en hoe ze bejegend moeten worden. Die kennis en ervaring komen me goed van pas in mijn huidige functie.

Rode draad van mijn ervaringen als advocaat is dat slachtoffers veel sterker zijn dan ik dacht. Dat ze een oprecht woord van excuus en eerlijke uitleg vaak veel belangrijker vinden dan een schadevergoeding. En dat ze heel goed beseffen dat waar gewerkt wordt, fouten worden gemaakt en dat ze daar, mits tijdig en transparant van op de hoogte gebracht, ook begrip voor kunnen opbrengen.

Het verschil maken voor slachtoffers was en is nog steeds mijn belangrijkste persoonlijke drijfveer. Daarbij word ik vooral bewogen door de notie dat slachtoffers in het overgrote deel van de gevallen geheel buiten hun schuld worden getroffen door onheil en ellende.

Dat appelleert aan mijn rechtvaardigheidsgevoel. Ze waren op de verkeerde tijd op de verkeerde plaats.

Ik heb dus veel empathie voor slachtoffers. Op een kwade dag zouden we immers zomaar zelf aan de beurt kunnen zijn. En hoe kwetsbaarder of jonger het onschuldige slachtoffer is, hoe meer ik word *getriggerd* om in actie te komen en het recht te laten zegevieren. Pathetische woorden misschien, maar daarom niet minder gemeend.

Sterker nog, me inzetten voor slachtoffers is uiteindelijk de belangrijkste reden om over te stappen naar het Openbaar Ministerie. Deze overstap komt voor mij precies op het juiste moment. Want hoewel ik als advocaat opkom voor slachtoffers, zijn de onderhandelingen die ik met sommige verzekeraars of schaderegelaars moet voeren over het erkennen van aansprakelijkheid en de hoogte van de schadevergoeding niet zozeer juridische discussies als wel banale touwtrekkerijen om geld.

Uit mijn letselschadetijd herinner ik me vooral dat een kwetsbare opstelling van de zijde van verzekeraars lang slepende en dure procedures had kunnen voorkomen.

Als een medisch specialist bijvoorbeeld een fout had gemaakt, mocht deze volgens de polisvoorwaarden van de ziekenhuisverzekeraar deze fout niet ten overstaan van de patiënt toegeven. Deed hij dit toch, dan liep de specialist in kwestie het risico dat hij persoonlijk voor de eventuele schade zou moeten opkomen omdat de verzekeraar dan niet thuis gaf. Hiermee wilde men voortijdige erkenning van aansprakelijkheid ten koste van alles voorkomen.

Gevol van deze wurgconstructie was dat de specialist na zo'n fout voortaan letterlijk de andere kant opkeek als hij zijn patiënt in de ziekenhuisgang tegenkwam. Laat staan dat de specialist in een fatsoenlijk persoonlijk gesprek onder vier ogen durfde toe te geven dat het hem speet dat hij een fout had gemaakt.

Mijn ervaring was juist dat zo'n slachtoffer van een medische fout pas echt boos en in sommige gevallen zelfs wraakzuchtig werd als een welgemeend excuus uitbleef. De patiënt snapte eenvoudigweg niet hoe het mogelijk was dat zijn eigen dokter, met wie hij altijd zo'n vertrouwensband had gehad, hem niet eens meer groette. Dus als advocaat kreeg ik juist veel zaken van slachtoffers *omdat* de me-

disch specialist geen open kaart mocht spelen en zich niet kwetsbaar mocht opstellen door de fout toe te geven.

Veel slachtoffers die cliënt van mijn advocatenkantoor werden, zeiden letterlijk dat ze de zaak nooit juridisch zouden hebben doorgezet als ze persoonlijke uitleg en oprechte excuses van hun arts zouden hebben gekregen nadat iets was misgegaan. Slachtoffers snappen namelijk heel goed dat het alleen maar menselijk is dat er fouten gemaakt kunnen worden en willen doorgaans helemaal niet het onderste uit de kan. Wat ze vaak wel willen, is dat het niet nóg eens gebeurt. Het aanpassen van protocollen kan daarbij ook helpen, zoals nu gelukkig de praktijk is.

Een aantal verzekeraars – de rotte appels – ontkent echter standaard iedere aansprakelijkheid in de hoop dat slachtoffers dan stoppen met hun zaak. Immers: met ieder slachtoffer dat wordt ontmoedigd hoeft geen geld voor schadevergoedingen te worden uitgedeerd.

Zo ook in de dramatische zaak van een jonge Aziatische vrouw die in het kraambed overlijdt door een duidelijke medische fout. Sailant detail is dat ik in die tijd zelf zwanger ben, waardoor deze zaak me in verhouding nog meer dan anders raakt.

Nadat de verzekeringsmaatschappij eerst maandenlang de aansprakelijkheid tegen beter weten in ontkent, heb ik daarna het genoeg om met een schaderegelaar *from hell* te gaan steggelen over de hoogte van de schadevergoeding voor de arme jonge weduwnaar, die achterblijft met een moederloos baby'tje.

De bescheiden en beleefde man vertelt me in een van onze gesprekken snikkend dat hij een grafsteen voor zijn overleden echtgenote heeft uitgezocht. Hij laat me foto's ervan zien. Het is een eenvoudige, mooie steen. Maar ook een steen die de schaderegelaar veel te duur vindt en dus weigert te vergoeden.

Tijdens de onderhandelingen die ik met hem moet voeren, word ik hier heel boos over. Of en zo ja in welke mate mijn zwangerschapshormonen daar een rol van betekenis in spelen, laat ik in het midden.

Hoe durft die schaderegelaar dit te zeggen? Niet alleen omdat de steen echt geen excessief hoog prijskaartje heeft, maar vooral omdat

dit gaat over een jonge vrouw die in het kraambed door een medische fout van *hun* verzekerde is overleden. Sindsdien heb ik me geregeld afgevraagd of die schaderegelaar op het einde van zijn werkdag nog wel in de spiegel durft te kijken. Ergens ben ik bang van wel.

Maar het kan nog erger.

Rond dezelfde tijd heb ik de zaak van een wat gezette mevrouw die opeens om onduidelijke redenen almaar dikker wordt. Omdat de vrouw bang is dat ze zwanger is, doet op haar verzoek een verloskundige echo-onderzoek. De verloskundige stelt tot opluchting van de vrouw vast dat ze niet zwanger is.

Omdat haar buik blijft groeien, stuurt de huisarts haar uiteindelijk voor een buikonderzoek naar de röntgenoloog, die wél een zwangerschap constateert. Inmiddels is de vrouw langer dan achttien weken zwanger en voelt ze leven, waardoor ze besluit het kind ondanks haar eerdere voornemen toch te houden. Ze raakt gaandeweg gewend aan het idee dat ze toch een kind zal krijgen en de baby is uiteindelijk meer dan welkom.

Maar dan slaat het noodlot toe. Het kindje blijkt een aangeboren hartafwijking te hebben, waaraan het na een week of drie overlijdt.

Namens de vrouw vorder ik van de verzekeraar van de verloskundige die ondanks echo-onderzoek ten onrechte geen zwangerschap heeft vastgesteld, een smartengeldvergoeding, oftewel een vergoeding wegens het leed en de ellende die ze heeft moeten doorstaan.

Het antwoord van de verzekeraar? De vrouw heeft dit kind vooraf helemaal niet gewild, nu heeft ze inderdaad geen kind (meer), ergo heeft ze geen schade. Ik wou dat ik kon zeggen dat dit een verzonnen voorbeeld is, maar het is de bittere werkelijkheid.

Het blijkt onmogelijk om deze zaak in der minne te schikken. Uiteindelijk is de zaak voor de rechter gekomen waar schadevergoeding aan de vrouw werd toegekend vanwege de tekortkoming van de verloskundige.

Door dit soort ervaringen pijnig ik me steeds vaker met de vraag waar ik eigenlijk mee bezig ben en raak ik er in toenemende mate van overtuigd dat ik meer zou kunnen betekenen voor slachtoffers in een andere rol. Dat wordt dus die van officier.

Maar omdat ik zulke fijne collega's heb, kost het me wel een aantal

doorwaakte nachten voordat ik de knoop doorhak en solliciteer. Ook twijfel ik geregeld of ik dit vak wel aan zal kunnen als ik dagelijks word geconfronteerd met dood en verderf, bloed, agressie, persoonlijk leed en diverse gradaties van waanzin.

Vooral tegen strafzaken met kinderen als slachtoffer zie ik op als tegen een berg. Ik neem me zelfs voor om nooit kindermisbruikzaken te gaan doen. Maar eenmaal in functie zal ik daar geleidelijk toch inrollen en heb ik zelfs jarenlang met heel veel voldoening de meest uiteenlopende zedenzaken gedaan en de zedenportefeuille beheerd. Maar dat weet ik dan nog niet.

Ik voel me tijdens die lange sollicitatieprocedure dan ook verschrikkelijk schuldig tegenover mijn kantoorgenoten, die ik niet vooraf heb ingelicht. Het zou immers zomaar kunnen dat ik niet word aangenomen.

Zodra ik de positieve uitslag krijg, vraag ik mijn baas schoorvoetend en met pijn in het hart om een gesprek onder vier ogen en deel hem meteen maar mee dat ik officier van justitie word, precies volgens het boekje van mijn lessen over hoe een slechtnieuwsgesprek moet worden gevoerd.

Ik zie aan zijn gezicht dat mijn mededeling inslaat als een bom, maar na een voor hem zeer onkarakteristieke korte stilte herpakt hij zich, kust me naar goed Limburgs gebruik drie keer op de wang en feliciteert me uitbundig. Even later gooit hij de deur van de spreekkamer open, roept iedereen bij elkaar en deelt mee dat ik 'promotie' maak omdat ik overstap naar het Openbaar Ministerie.

Na korte momenten van enig ongelooft zijn de reacties hartverwarmend, wat mijn knagende schuldgevoel er bepaald niet beter op maakt.

Alsof ik inderdaad gestraft moet worden voor mijn ontrouw, gaat de sollicitatieprocedure zelf ook niet bepaald van een leien dakje.

◆ Het moment dat ik gebeld word met de mededeling dat ik door de selectie ben gekomen, staat me zoveel jaar later nog helder voor de geest.

'Ik mag u feliciteren,' zegt de man. Ik staar ongelovig naar de telefoon. Ik word officier van justitie.

Wanneer ik een paar weken eerder de oproep ontvang voor de psychologische test en een uitgebreid assessment, schrik ik me wezenloos. Dat moet mij weer gebeuren. Het assessmentbureau blijkt zich, *of all places*, werkelijk pal naast mijn eigen advocatenkantoor te bevinden.

Ik zie het weer helemaal voor me. Zo gestrest als een kip in een legbatterij begeef ik me in de stromende regen naar de locatie die mij maar al te bekend voorkomt. Gewapend met een oversized paraplu die ik strategisch naast mijn gezicht houd en – ter voorkoming van herkenning – gehuld in mijn moeders jas, ga ik schichtig om me heen kijkend het assessmentbureau binnen. Ik ben nog nooit zo dankbaar geweest voor een plensbui.

De tests zijn nog niet eens begonnen of ik ben door deze gang van zaken al op van de zenuwen. Om nog maar te zwijgen van het schuldgevoel dat de hele testdag lang aan me knaagt. ‘Verrader,’ zegt een inwendig stemmetje bij de beantwoording van elke vraag die me dichter bij een heel andere toekomst brengt.

Na het invullen van ellenlange vragenlijsten moet ik naar een andere kamer. Daar wordt me een stapel papieren onder de neus geschoven en word ik geacht binnen een halfuurtje een gedegen en liefst nog indrukwekkend juridisch betoog te houden voor totale vreemden. Op de een of andere manier sla ik me erdoorheen.

Maar welbeschouwd is het een godswonder dat ik ben aangenomen.⁴ ➔

Die memorabele testdag is niet het enige leed dat ik moet doorstaan op mijn weg naar het officierschap. Zo is aangekondigd dat ik gescreend zal worden. Nu maar hopen dat ik niet ergens een ver familielid heb dat zich met duistere zaken bezighoudt. Maar ik moet ook nog naar de selectiecommissie, en tot mijn schrik zie ik dat daarin enkele juridische grootheden zijn vertegenwoordigd. Het vooruitzicht om door dat nobele en gewichtige gezelschap stevig te worden ondervraagd over god weet wat voor juridisch ingewikkelde vraagstukken stemt me niet echt vrolijk.

Ter voorbereiding op dit gesprek lees ik nog maar eens een selectie van arresten (juridische uitspraken van ons hoogste rechtscollege, de

Hoge Raad), fris ik mijn diep weggezakte kennis van strafrechtelijke leerstukken op en spit ik actuele juridische dilemma's door. Alles in de hoop dat dit voldoende is om nog net niet voor een strafrechtelijk genie door te kunnen gaan.

Op de Dag der Dagen, vrijdag de dertiende (!), reis ik hooggehakt af naar Den Haag met een nieuwe pittige haarcoupe, dito powersuit en een misselijkmakende spanning. Als ik eindelijk aan de beurt ben schraap ik mijn keel, dwing me zelfverzekerd te glimlachen en klop ik gedecideerd op de deur alvorens naar binnen te stappen.

Het groepje dat me aankijkt valt in de categorie 'oude wijze heren'. Ik maak oogcontact en geef iedereen een zo stevig mogelijke hand. Gelukkig is die van mij dan nog droog, want slappe zweterige handjes zijn de snelste weg naar de uitgang, vermoed ik. Ik doe mijn best om niet te laten merken dat ik heimelijk onder de indruk ben van alle juridische wetenschap die zij tezamen vertegenwoordigen.

Het gesprek begint genoeglijk en na een paar minuten voel ik me al veel meer op mijn gemak. Hé, denk ik, dit gaat lekker. Ontspannen ook. Ze zijn echt aardig, dit gaat helemaal goed komen. En net op dat moment komen de vervelende vragen.

Eerst over een aantal juridische vraagstukken die ik gelukkig redelijk goed kan beantwoorden. Althans dat denk ik, want aan hun pokerfaces is niets te zien.

Ik moet wel een geluksengeltje op mijn schoudervulling hebben zitten, want daarna stellen ze me uitgerekend die ene vraag over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheidsorganen waarop ik meteen het juiste antwoord kan geven omdat ik tijdens mijn voorbereiding toevallig juist die arresten heb bekeken.

Vervolgens moet ik aangeven waar ik goed in ben. Die vraag heb ik zien aankomen en dus kom ik met mijn ingestudeerde antwoord op de proppen: ik leer snel, kan goed analytisch denken en hoofdvan bijzaken onderscheiden. Blij dat ik snel antwoord kan geven, kijk ik hen hoopvol aan. Maar hun blikken verraden niets.

En ik kon erop wachten: hun volgende vraag betreft mijn zwakke punten. Nog in de flow van de positieve vibes van het vorige moment, vergeet ik mijn woorden zorgvuldig te kiezen en flap ik er uit dat ik geen geduld heb met domme mensen. Meteen hierna kan ik

me wel voor mijn kop slaan, totdat ik zie dat de tot nog toe onverstoerbare éminences grises tegenover me een glimlach niet kunnen onderdrukken.

‘Zo, zo,’ zegt eentje, ‘dat is wel een heel eerlijk antwoord.’

Na nog meer van dit soort vraag-en-antwoordspelletjes zit de tijd er ineens op en sta ik met een nietszeggend ‘U hoort van ons,’ weer buiten.

Het daaropvolgende weekend duurt eindeloos lang. Het is een vreemde gewaarwording om te bedenken dat mijn leven misschien wel op het punt staat drastisch te gaan veranderen.

De maandag erop, als ik groen licht krijg van de selectiecommissie, word ik me ervan bewust dat ik vergaande bevoegdheden zal krijgen. En kan ik een opkomend gevoel van triomf niet onderdrukken. Dat heb ik toch maar mooi bereikt. Helemaal op eigen kracht, afgezien van de medewerking van dat sateetje.

Inwendig moet ik grinniken als ik me realiseer dat ik voortaan als ‘edelachtbare’ zal worden aangesproken. Lid van de rechterlijke macht. Wow. Het geeft me een kick, al moet ik meteen ook aan mezelf toegeven dat het nogal kinderachtig en tegenstrijdig is dat ik me zo voel. Ik ben van huis uit juist wars van aanstellerij. Pochen of te koop lopen met prestaties is nu eenmaal niets voor mij. Rangen en standen interesseren me niet.

Toch vind ik de gedachte dat ik, nota bene op mijn 34e, echt een totaal andere baan krijg ontzettend opwindend. Hoe clichématig ook, ik bedenk ineens ook dat mijn leven nooit meer hetzelfde zal zijn.

Tegelijk met mijn euforische gevoelens doemt de vraag op of ik deze baan eigenlijk wel aankan. Zou ik er wel tegen kunnen? Moord en doodslag, ontvoeringen, kindermisbruik? Vooral omdat ik zelf twee kleine kinderen heb. Een jongetje van bijna vier en een meisje van tweeënhalf.

Tijdens de sollicitatieperiode heb ik er zelfs menige nacht wakker van gelegen. Is het eigenlijk wel iets voor mij? Stel dat ik het helemaal niet trek, al dat geweld en menselijk leed. Welbeschouwd is het eigenlijk niets dan ellende wat ik op mijn bord zal krijgen. Van gewapende overvallen, inbraken en verkrachtingen wordt een mens

natuurlijk niet vrolijk. Tja, mijmer ik, ik heb mezelf in dit lastige parket gebracht en nu zal ik ermee door moeten.

Voordat mijn innerlijke twijfels nog verder de kop op kunnen steken, houd ik mezelf streng voor dat ik toch niet voor niets door de zware selectie ben gekomen. Het zal allemaal wel loslopen. Ook uit mijn omgeving hoor ik alleen maar positieve geluiden.

✦ Als ik na ruim zeven jaar te hebben gewerkt als advocaat, aan familie, vrienden en kennissen vertel dat ik overstap naar het Openbaar Ministerie, zeggen ze allemaal dat ze het vak van officier van justitie echt wat voor mij vinden. Zelfs mijn ex-collega's geven aan dat dit beroep goed bij me past.

Ik ben daar zelf oprecht verbaasd over. Hoezo is dit vak me op het lijf geschreven? Ben ik dan iemand die niets netjes vraagt maar enkel eisend door het leven gaat? Of pas ik soms allerhande dwangmiddelen toe op familie en vrienden? Als ik onderstaand voorbeeld moet geloven, ben ik bang van wel, al geef ik persoonlijk de voorkeur aan een andere reden, namelijk dat ze me o zo geschikt vinden om de maatschappij een beetje veiliger te maken.

Tijdens mijn installatie als officier van justitie, zeg maar de officiële, plechtige en ook ietwat feestelijke bevestiging dat ik dit ambt mag gaan bekleden, is het tijd voor de traditionele toespraak. De plaatsvervangend hoofdofficier (ja, die van het sateetje) heeft zich, zoals gebruikelijk, vooraf links en rechts de nodige anekdotes over mij laten influisteren. Omdat mijn zwager al jarenlang bij het parket werkt, heeft hij uiteraard volgaarne als niet al te anonieme bron gefungeerd.

Aldus geschiedt dat ik, pontificaal in toga op een podium gezeten, voor een volle zaal genodigde hotemetoten, familieleden en toekomstige collega's moet luisteren naar een smakelijk opgedist verhaal over toen ik als zevenjarige op vakantie was.

Een wolkbreuk had de camping waar ik met mijn ouders, zus en zwager verbleef, blank gezet. Volgens horen zeggen had ik – als een kapitein gezeten in een roeibootje – mijn zwager (toen al een volwassen vent) gecommandeerd om mij door de onder water gelopen straatjes te roeien.

Moraal van het verhaal: ik wilde toen al over alles en iedereen de

baas spelen, als een ware bossypants (vrij naar Tina Fey). Een overstap naar het OM is dan niet meer ver weg, zo wordt mij tot hilariteit van het publiek voorgehouden.

Nou, daar zit ik dan op dat podium, met het schaamrood op de kaken.

Overigens herinner ik me dit voorval uit mijn jeugd zelf niet meer. Zeer waarschijnlijk heb ik het verdrongen.⁵ ➔

Lees verder in *‘Mijn eerste lijk is gelukkig vers’*.